

ROTTERDAMSCHIE COURANT.

ZATURDAG 18 NOVEMBER.

BUITENLAND.

BATAVIA den 23 September. (Per Overland-Post.)

dezer in den namiddag is hier aangekomen het
schip *Macassar*, kapitein *Chevallier*, met de Over-
land-brieven en nieuwshiden uit Europa, tot den
17den dezer heeft de stoomboot *Koningin der
Ned. Ind.*, kapitein *Deighton*, de reede van Batavia
verlaten, zich begevende over Munok en Riouw naar
Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmail-
brieven. Het getal brieven, dit maal verzonden, is als
volgt: per Overland-mail via Marseille 855, via Triest
en via Southampton 130 stuks. Naar Singapore
en Batavia 208, Palembang 274, Riouw 92 en Billiton
101, totaal 3111 stuks.

De schrijver van Sumanap, den 1 dezer: Het Na-
mische schip *Adriana Petronella*, gevoerd door *A.
Petronella*, te huis behoorende te Rotterdam, heeft den
11den des middags omstreeks een ure, op een
hoofd, en bij de kaarten niet vermeldde bank, ongeveer
5 mijlen west noord west van het eiland Kangean,
een gevecht, waarvan het zoodanig lek is ge-
gevecht, dat de gezagvoerder voor het behoud van het
schip, om niet te zinken, veraligt is geweest het op
het water bij het eiland Sapoe die te brengen, alwaar
om vijftien voeten, doch vol water is liggende,
en door den gezagvoerder en de equipage verlaten,
het hoofd van het eiland overgegeven, die het
schip zijne bewaking heeft genomen. De gezagvoerder
den avond met de equipage en eenige goederen alhier
aankomen; hij zal morgen ochtend met een der knia-
meters naar Soerabaja vertrekken, om assistentie te
verzoeken, ten einde het vaartuig weder in vlot water
naar Soerabaja te brengen; zijnde hij van gevoelen
dat die bodem nog behouden kan worden.

In den morgen van den 19 augustus II, is op de
oogte van Indramajoe gezonken de Nederl. Indische
goederen *Cornelia*. Een Chinees, die zich aan boord
dien bodem, had zich op de 22 augustus, met
hij drie eruzen op zee, die van hem had meegebragt,
boord opgenomen van het Nederl. barkschip *Zier-
wouders* en te Samarang aangebragt; omtrent het lot
overige passagiers en equipage van het gezonken
vaartuig, bestaande uit 15 matrozen, 66 Javanen en 5
andere, kon hij geene inlichtingen geven.

Den 2 dezer begaf zich eene sloep, waarin zich
9 passagiers en vijf koekies bevonden, van het eiland
Raas naar het nabij gelegen Onrust. De sloep raakte
in ongelukkig geval en sloeg om. Door het onverschrokken
moedig gedrag van den bootzman op Onrust *P.
Sumanap*, werden allen gered. Deze edele daad ging
te midden redden gepaard met levensgevaar.

Van Soerabaja wordt berigt, dat het Engelsch schip
Parera, gevoerd door *Cras*, en te huis behoorende
te Liverpool, op den 1 dezer, des middags ten één ure,
door zwaarte winden nabij het eiland Goea, Goea is om-
gevoerd en op 35 vadem diepte gezonken. De eerste
dier om acht der overvaren hebben bij dit onheil
aan onkosten verloren, terwijl de gezagvoerder, de overige
passagiers en een passagier, met name *Franciscus Rodrigue*,
aan onkosten zwemmende, op het onbewoonde eiland
Ras zijn aangekomen, van waar zij met een klein
vaartuig naar het eiland Raas zijn gestevend. Door de
aan het hoofd van dat eiland zijn zij vervolgens
naar Soerabaja overgevoerd en van daar den 5 dezer
naar Soerabaja vertrokken.

De godsdienst oefeningen voor de leden der R. K.
kerk te Samarang werden tot nu toe uitgeoefend in
de stad, welke zoo goed mogelijk tot dat einde
ingerigt. Thans is eene insteekening geopend ten
betreffende van een nieuw daar te stellen kerkgebouw daar
te.

Verscheidene zware branden hebben wederom in
de westen gewoed, te weten: te Indramajoe zijn
den 11 augustus II ongeveer 300 groote en kleine huizen
aan 100 picols padie eene prooi der vlammen geworden;
den 28sten dier maand zijn te Sumanap in de kampong
Kang, achter de Chinese kamp, 144 woningen door
een vernield; volgens berigt van Indramajoe zijn in
Sumanap van den 30 augustus II, in de dessa Krimoen,
10 huizen tot het vrije land Kandanghauer, 64 huizen,
in de dessa 2080 picols padie door de vlammen ver-
woest. Den 16 dezer zijn te Batavia in de kampong
Kramat, een 150tal woningen en 2 steenen pakhuisen
aan onkosten gelegd; van Pasoeroean schrijft men, dat
den 12 augustus II, in de kampong Gadjahgambangan,
aan 200 picols padie in de asch zijn gelegd; van Pattie
schrijft men, dat in het regentschap Djawana binnen
den 4den, de tweede 27 en de derde 23 huizen vernield;
te Soerabaja wordt gewag gemaakt van twee zware
branden in de afdeeling Modjokerto, op den 21 en 24
dezer.

De berigten over de maand augustus II, uit de
Indische landen gunstig. De gezondheid der bevolking
is algemeen; de menschen over. De handel op de hoofd-
plaatsen is zeer levendig. Onder anderen waren ruim
3000 picols gom-elastic uitgeoerd.

Met Zr. Ms. stoomschip ADMIRAAL VAN KINSBERGEN
zijn II. zaterdag berigten ontvangen van den algemeen
secretaris, Gouvernements commissaris voor de west-
afdeeling van Borneo, loopende tot den 3 dezer. Hoewel
de commissaris na den 24 augustus geene regstreekse
rijdingen van den overste *Adriesson* had ontvangen, waren
nogtans nopens den stand van zaken de volgende bijzon-
derheden vernomen: Met den opbouw van den afgebranden
bazaar te Montrado werd ijverig voortgegaan, even als
met de innigring van de Thang en Habok tot versterken-
gen, binnen welke onze troepen geleerd zullen blijven.
De sterkte Sjongbok werd afgetrokken. De bazaar-
bewoners van Montrado waren grootendeels teruggekeerd.
Bij Keolor was het mijnwerk weder aangevangen. De
omstreken van Sinkawang werden dagelijks ook meer en
meer bevolkt. Met den gezondheidstoestand der troepen
ging het aanmerklijk beter. De majoor *de Brabant* was
van zijnen togt naar Lara te Montrado teruggekeerd.
Een gedeelte der Larasche bevolking was door de Dajak
opgejaagd, had de wijk genomen naar Tjipalla onder
Soengoi-Doerle, maar was ook daar aangetast en achter-
volgd. De betergende Chinese bevolking van Lara
had tegen hare landgenooten bescherming gevraagd bij
den gezaghebber van den Gouvernements schoener HAAL.

Tijdingen van Palembang loopende tot 1 dezer be-
helzen het volgende: In de Rambang Niero, divisie
Lematang Ilier, waren opschuddingen ontstaan, doordien
eenig volk onwillig was om de reeds vóór ettelijke maanden
met overeenkomst der hoofden bevolede verplaatsing van
de doesson Djemenang ten uitvoer te leggen. Deze ver-
plaatsing was in het belang der bevolking, met het doel
om haar betere gronden ter bebouwing te geven, en was
den resident voorgesteld als geheel met de wenschen van
het gros der bevolking overeen te komen. De controleur
der 1ste klasse *de Seriere* werd, met eene bedekking van
15 soldaten, in commissie naar de Rambang Niero ge-
zonden, ten einde de zaak verder af te doen. Een op-
passer en een pradjoerit, die van Palembang vooruit
gezonden waren, werden te Karang Enda in de marga
Kemang door eenig slecht volk aangevallen, waarbij de
pradjoerit het leven verloor. Toen de controleur *de
Seriere* zich ter vervolging zijner reis tuschen Karang
Enda en Lombok bevond, werd ook hij door een troep
van 25 man aangevallen. Deze werden echter met ver-
lies van eenige doden en gewonden uiteengejaagd, terwijl
slechts één onzer soldaten eene lichte wond aan het hoofd
bekwam. Volgens de laatste berichten (van 22 augustus)
was alles weder rustig. In de Makkakao bestond alleen
vijandige gezindheid bij de vlugtelingen, van Adje en een
paar doessons, bijzonder onder den invloed van den pan-
geran Poeting staande. Den 28 augustus zou de resident
van uit Moeara Doea eenen togt naar de Makkakao aan-
vangen. In de overige streken der residentie was alles rustig.
Radja *Tiang Alam* bevond zich nog steeds met de zijnen
te Tebat Sala. Het gerucht van eenen inval uit Djambi
in de Rawas had zich niet bevestigd. Nagenoeg het
grootste getal der personen, die aan de ongeregelheden
in de Blida deel genomen hebben, was opgevat.

De laatste tijdingen uit Palembang loopen tot den
14 dezer. Gedurende de maand augustus had in de resi-
dentie over het algemeen rust geheerscht. Eene lang
geprojecteerde expeditie naar de Makkakao, alwaar zich
nog eenige weerspannige hoofden bevonden, had eindelijk
plaats gehad. De doessons, welke als in verzet konden
worden beschouwd, zijn Goenong Bato, Poelo Pangong,
Galang Tingie, Tanjong Kaman en Kebong Agong. De
drie eerstgenoemden waren zwaar veraterkt en de toe-
gangen over het bergte van bentengs voorzien. Pangeran
Djimas en de ratoe van Pemangilan bevonden zich, met
een gevolg van meer dan 70 personen, te Tanjong Raman.
De expeditie had den weg genomen door den bergpas van
Karang Agong naar Poelo Pangong, begeleid door het
doessoenshoofd van deze laatste plaats, dat te Moeara
Doea was afgekomen. Het gerucht was inmiddels ver-
spreid, dat de expeditie eenen anderen weg zou nemen,
ten einde de wederspannigen te misleiden. Achtereer-
volgens werden, bijna zonder tegenstand, de doessons
Goelo Pangong en Galang Tingie genomen. Bij de
bezetting dezer laatste doesson werden velen der muiters
gedood en gewond. Onder de eerste bevond zich zekere
Imam Moelak Rachtem, hoofdpriester in de Makkakao,
die zich in 1853 niet had willen onderwerpen. Het
was echter niet gelukt den pangeran *Djimas* en den
ratoe van Pemangilan in handen te krijgen. De ver-
meestering der beide doessons had de onderwerping ten
gevolge van de geheele vallei. De vlugtelingen van
de vroeger gestrafte marga Adje waren allen uit de
Makkakao verdreven; een 30tal viel in onze handen,
waaronder de vrouw van den ratoe van Pemangilan en
één zijner kinderen. Den 8 dezer was de resident van
Palembang, de kolonel *de Brauw*, van de Makkakao te
Moeara Doea teruggekeerd. In de Goemaj-distrikten
bestond nog eenige gisting. De hoofden der Passumah
hadden getracht radja *Tiang Alam* te bewegen naar
Goemay Oeloe te gaan. Hij had hun dit toegezegd
en tevens nieuwe wonderen beloofd. Zoodra radja *Tiang
Alam* het Passumahsche grondgebied zou hebben verlaten,
zouden de hoofden zich van hem verzeeken en hem
uitleveren; doch dit berigt vereischte nog bevestiging
en scheen niet veel geloof te verdienen. Na gedaan
derzoek naar de oorzaak der ontstane onrust in de marga

Rambang Niero, in de divisie Lematang Ilier, is gebleken,
dat de bevolede verplaatsing van doessons was geschied
in overeenstemming met de hoofden, maar tegen den zin
der bevolking. Dien ten gevolge was haar thans toe-
gegaan in hare oude woonplaatsen te blijven. De op-
ruifers waren echter naar Palembang opgezonden, en
daarmede was de zaak afgelopen.

LONDEN den 16 november.

In den eergisteren te Windsor gehouden Geheimen Raad
is het Parlement verder van 16 november tot 14 december
gepostgesteld. Sir B. Hall, voorzitter der algemeene
gezondheids-commissie, legde dien dag den eed als lid
van den Geheimen Raad af en nam zitting.
De volgende infanterie-bataillons moeten de verster-
kingen des Engelschen legers uutmaken, die onverwijld
naar de Krim gezonden worden: het 1ste bataillon der
garde grenadiers; het 34ste regiment, thans te Corfu;
het 68ste regiment, van Malta; het 71ste lichte infanterie
regiment; Hooglanders, van Corfu; het 68ste regiment lichte
infanterie, van Dublin, en het 97ste regiment, van Athone.
Het bataillon der garde zal bij de brigade van den generaal-
majoor *Benitich* gevoegd worden, hetwelk dan uit vier
bataillons zal bestaan.
Ook het reuszabrig schroefstoomschip *Royal Albert*,
van 121 stukken en 500 paardenkrachten, zal tot de
schespen behooren die troepen naar het oorlogstooneel
verbrengen, en denkelijk reeds zaterdag naar Portsmouth
vertrekken. Tusschen 1500 en 2000 man kunnen aan
boord van dat schip plaats vinden. De overtocht zal
vermoedelijk zeer snel zijn.
Het getal der overledenen alhier in de zaterdag
geëindigde week was 1,160, dus niet ver boven het ge-
middelde in dezelfde week der tien laatste jaren. Onder
de gestorvenen waren slechts 23 cholera-liders.
De secretaris van Staat voor oorlog, hertog van
Newcastle, heeft heden de officiële depêche van lord
Raglan wegens den aanval der Russen tegen de En-
gelsche stellingen voor Sebastopol, op den 5 dezer,
ontvangen en publiek gemaakt. De inhoud daarvan komt
hoofdzakelijk met die der bereide medegedeelde van den
generaal *Canrobert* overeen, wiens ondervonden bijstand
door voortreffelijke raadgevingen de Engelsche opper-
bevelhebber ten hoogste roemt.
In verschillende dagbladen vindt men nadere be-
rigten, alle uit Russische bronnen, wegens de hevige
gevechten voor Sebastopol op 5 en 6 dezer. Naardien
zij echter ten opzichte van vele bijzonderheden in onder-
linge wederspraak zijn en het bovendien eenigzins vreemd
voorkomt dat zulke uitgebreide verslagen reeds over
Petersburg te Parijs en Londen kunnen ontvangen wezen,
dienen zij met groote onzigtigheid aangenomen te wor-
den. Hierin komen deze berigten overeen dat de aan-
komst der Grootvorsten in het Russische leger eene
onbeschrijfelijke geestdrift verwekt heeft, welke geest-
drift de bevelhebbers een nutte schijn te hebben
willen maken om een nieuwen uitval te beproeven.
Twee en twintig duizend Russen zouden deel aan den
strijd genomen hebben en nagenoeg vierduizend daarvan
geneueveld en verwond zijn, terwijl het verlies der
geallieerden minstens even groot moet zijn geweest.
Een dezer verhalen eindigt dus: „Deze bloedige ont-
moeting is slechts een dier voorvallen geweest welke
dikwijls in den oorlog voorkomen. Waren onze strijd-
krachten meer zamengetrokken geweest, dan voorzeker
hadden wij den vijand tot het uiterste gebragt. Wij
laten nu al onze reserves van Simferopol, Baktischiseraï
en Sutochiva optakken, zijn voornemens onverschrokken
aanvallenderwijze te gaan handelen en zullen den vijanden
geen dag rust vergaaten. Hunne krachten nemen zigt-
baar af. De gedeeltelijke versterkingen die zij gaande
weg ontvangen hebben zijn niet genoegzaam geweest om
het ledig aan te vallen, door gevechten en ziekten in
hunne geleederten ontstaan. Hun getal kan thans niet
grooter dan vijftigduizend man wezen. Dit leger kan
ons niet ontgaan; wij hebben de zedelijke meerderheid
en eene groote meerderheid van getalsterke aan onze
zijde. Wij zijn op onzen eigen bodem en strijden gelijk-
tijdig voor onzen grond en voor de heiligste zaak.”
De Russische Prinsen, die volgens deze berigten en
ook blijkens de depêche des generals *Canrobert* te
Sebastopol aangekomen zijn, bekleeden verschillende
militaire rangen. De grootvorst *Nicolaas*, derde zoon
des Keizers, en 23 jaren oud, is inspecteur-generaal
der genie, aide-de-kamp des Keizers, titulair kolonel
van een regiment dragonders, een regiment grenadiers
en het regiment kurassiers van Astracan, eigenaar van
het 21ste regiment Oostenrijksche huzaren en bevelheb-
ber van het 5de regiment Pruisische kurassiers. De
grootvorst *Mikhail*, des Keizers vierde zoon, 22 jaren
oud, is generaal-kwartiermeester der artillerie, bevelheb-
ber der 2de artilleriebrigade van de garde, in gelijks
aide de kamp des Keizers, kolonel van een regiment
lanstiers, van een regiment dragonders en van een reg-
iment te paard, terwijl hij bovendien eigenaar is van
het 68ste regiment Oostenrijksche infanterie en bevel-
hebber van het 4de regiment Pruisische huzaren.
PARIS den 16 november.
Lord Palmerston is heden in deze hoofdstad aange-
komen en heeft zich terstond naar het paleis van St.
Cloud tot den Keizer begeven.

Het gerucht wil, dat de reis van lord Palmerston herwaarts in verband staat met eene aanhangige nieuwe schikking, volgens welke de Fransche Regering nog 100,000 man naar het Oosten zou zenden, terwijl de Engelsche, geen gelijk aantal manschappen konnende leveren, aan deze nieuwe expeditie het hare zou bijdragen door aanzienlijke subsidien.

Behalve de 50 kanonnen, welke onlangs uit Frankrijk naar het Oosten zijn gezonden, zullen spoedig nog 30 worden afgezonden. Alles is te Marseille en Toulon in gereedheid om vóór het einde der maand eene zevende en achtste divisie te doen overvoeren. De schepen *Jena* en *Suffren* worden uit het Oosten verwacht om tot die transporten mede te werken.

Een alhier ontvangen telegrafisch bericht uit Marseille van gisteren avond luidt als volgt:

Tot aanvulling der vroeger overgezonden tijdingen, welke door de *Sinaï* alhier zijn aangebragt, worden nu het volgende:

Den 30 oktober heeft de bezetting van Sebastopol een uitval in grooten getale bewerkstelligd. De divisie *Bosquet* heeft de Russen gekeerd, die in de plaats zijn teruggeworpen. Het *Journal de Constantinople* vermeldt als een gerucht, dat de geallieerden bij deze gelegenheid 6000 gevangenen zouden hebben gemaakt. Men zal zich herinneren dat dit zelfde gerucht bereids door de *Thabor* is aangebragt. Den 1 en 2 november zouden op nieuw uitvallen beproefd zijn, doch zonder beter gevolg. Daar eene genoegzame bres geopend was door de belegeraars, hebben de Russen zich gereed gemaakt mede van loopgraven gebruik te maken, waarop de Franschen, zulks bemerkende, teruggetrokken zijn en zich meer achterwaarts versterkt hebben. Doch de krachten der bezetting waren uitgeput door ziekten en het steeds toenemend gebrek, afschoon de gemeenschap der plaats met het binnenland aan de noordzijde vrij gebleven is.

Het weder was eene spoedige ontkenning gunstig. Echter had te Konstantinopel eene aardbeving plaats gehad en eene week lang hadden vreeselijke stormen in de Zwarte Zee geheerscht; doch men heeft daarvan te Sebastopol weinig ondervonden en volgens de laatste berichten werd het weder kalm. De te Konstantinopel aangekomen schepen hebben geruststellende tijdingen medegedeeld nopens de eskaders gedurende de stormen; een Egyptisch fregatschip heeft echter schipbreuk geleden in den Bosphorus en de *Himalaya* heeft avarij bekomen; de *Mahmoudi* heeft in de haven van Heraclea eene wijkplaats gezocht; het tweede convooi met door den Onderkoning van Egypte afgezonden versterkingen heeft zich verplicht gezien in de haven van Alexandria binnen te loopen.

Eene andere mede gisteren avond uit Marseille afgezonden dépêche luidt het volgende:

Door de *Sinaï* uit de Krim aangebrachte brieven van den 3 dezer houden in, dat te Sebastopol op nieuw branden zijn ontstaan, en dat vooral magazijnen van levensmiddelen door het vuur vernield zijn. De kogels der Lancaster-kanonnen hadden den 27sten twee fregatten in de binnenhaven van Sebastopol doen zinken en verscheiden andere schepen getroffen, een waarvan in brand was gevlogen. Men zeide dat generaal *Kiriakoff* door eene bom gedood was.

De schepen, welke de brigade van den generaal *Mayran* naar de Krim overvoeren, waren den 6den in de Zee van Marmara ontmoet. Uit Algerië waren Zouaven aangekomen en 1000 tirailleurs waren te Balaklava ontscheept.

Het Fransche schip *Suffren* is zonder schade te Konstantinopel aangekomen. Van daar zijn naar de vloten teruggekeerd de Fransche bodems *Allier*, *Tysiphone*, *Villa de Marseille*, *Jena*, *Albastro*, *Charlemagne* en *Napoleon*, benevens een Turksch vaartuig, nadat in de Turksche hoofdstad de schade hersteld was, welke zij bij het bombardement van den 17 oktober hadden geleden.

Een convooi van 2000 Engelschen met paarden en krijgsgereedschap is den 11 dezer te Malta aangekomen.

KEULEN den 16 november.

Dr. *Kloss*, te Frankfurt, grootmeester van de orde der vrijmetselaren, had met aanhoudende zorgen en groote geldelijke opofferingen eene bibliotheek bijeengebragt, bestaande alleen uit werken over en betrekking hebbende tot de vrijmetselarij. Deze verzameling was de rijkste en volledigste in hare soort. De eigenaar nu onlangs overleden zijnde, is zijne boekerij, door tusschenkomst van den voormaligen minister dr. *Grävell*, aangekocht door Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden. Een Duitsch dagblad betreurt het, dat deze schat voor Duitschland verloren is.

De Oostenrijksche gezant te Berlijn, graaf *Essterházy*, heeft, behalve de namens zijn Kabinet overhandigde nota, ook nog eene vertrouwelijke dépêche medegedeeld, welke nogtans weinig strekken moet om Oostenrijks stelling ten opzichte van het groote Oostenrijks vraagstuk duidelijker te maken. Voorts wordt in brieven uit Berlijn als bewijs der weifelende en geheimzinnige houding van het Weener Kabinet aangevoerd dat, terwijl het *Omer*-pacha vergunt over Oostenrijks grondgebied naar de Pruth te trekken, de generaal *Coronini* daarentegen den doormarsch van Tuksche troepen bestendig blijft verhinderen.

Op de telegrafien-lijn tusschen Petersburg en Koningsbergen wordt voor de eerste maal op groote schaal in toepassing gebragt de nieuwe uitvinding der heeren *Siemens* en *Halske*, waarvoor zij, bij gelegenheid der jongste tentoonstelling te Munchen, met de groote medaille zijn bekroond. Met den druk-telegraaf van *Morse* kon men, tot dusver, slechts 120—130 woorden in ééne minuut overbrengen; door middel van hun toestel is men in staat 600 woorden in hetzelfde korte tijdsbestek over te brengen, zonder dat daarbij, gelijk bij den telegraaf van *Morse*, eene bijzondere bekwaamheid van den telegraphist gevorderd wordt.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 17 november.

Bij besluit van 15 dezer heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester van Delfshaven te benoemen *L. A. Bruyn*. — H. M. de Koningin en de jeugdige Prins zijn heden middag ten 1½ ure van hunne buitenlandsche reis in deze residentie teruggekeerd.

Z. K. H. prins *Frederik* is heden morgen met den eersten spoor trein van Voorschoten naar Berlijn ver-

trokken, om Hoogstedes Gedin en Dochter, prinses *Maria*, van daar af te halen. HH. KK. HH. worden tegen den 1den der volgende maand in de residentie terug verwacht.

Z. Exc. de heer *Steinberg*, minister-resident van Z. M. den Koning van Hanover bij het Nederl. Hof, is heden nacht uit de residentie naar Hanover vertrokken. Z. Exc. zal vermoedelijk twee maanden aldaar verblijven.

De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaterdag den 18 dezer bestaan uit de grand opera *Jerusalem* en de vaudeville *Un monsieur et une dame*.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van vrijdag 17 november.

In deze zitting is in de eerste plaats, nadat de heeren *Schimmpenninck* van der Oije en *Wintgens* kortelijk het woord gevoerd hadden, met 57 tegen 2 stemmen besloten tot het in overweging nemen van het voorstel van den heer *Wintgens*, tot instelling van gezondheidsraden; tegen stemden de heeren *Taets van Amerongen* en *Hoffman*.

In de tweede plaats is met 53 tegen 6 stemmen besloten tot het in overweging nemen van het voorstel der heeren *van Haëvell* c. s., tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen; tegen stemden de heeren *van Rappard*, *Hoekwater*, *Schimmpenninck* van der Oije, *Taets van Amerongen*, *Kien* en de *Kempnaer*. — Bij de korte discussie, welke deze beslissing voorafging, heeft de Minister van Financien verklaard, dat, zoodra de politieke toestand van Europa zal gedoogen de toekomst gerust te gemoet te gaan, de Regering zich zal haasten op den weg van vermindering van lasten voort te gaan, en dat alsdan de afschaffing van den accijns op de rogge, in verband tot verbeteringen in de heffing van dien op de tarwe, het eerste zal zijn dat de Regering voorstellen zal, onafhankelijk van andere mogelijke verbeteringen omtrent toepassing of uitvoering van het belastingstelsel.

Daarna heeft de heer *van Nispen* verlot gevraagd en bekomen om maandag, vóór de deliberation over de begrooting, vragen te rigten tot den Minister van Binnenlandsche Zaken over den toestand waarin een onzer rivieren zich bevindt; ten gevolge der werken van de Rijnspoorweg-Maatschappij en welke maatregelen de Regering genomen heeft of nemen wil om de belemmeringen weg te nemen welke door die werken zouden kunnen ontstaan met betrekking tot den afvoer van water of ijs, bij den naderenden winter.

Eindelijk heeft de heer *Thorbecke* op het belang gewezen dat er bestaat in een spoedig onderzoek van het voorstel der vijf leden als in naauw verband tot de wet op de middelen en lijnrecht overstaande tegen het voorstel der Regering tot wegneming van 23 procenten op het gemaal.

Nadat eenige rapporten op petitiën uitgebragt waren is de vergadering gescheiden.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van vrijdag 17 november.

In deze zitting zijn de beraadslagen voortgezet en ten einde gebragt over het ontwerp-reglement voor de bewaarschool voor de kleine kinderscholën in Zuidholland en het ontwerp van wijziging van art. 3 van het huishoudelijk school-reglement. Een en ander is door de vergadering aangenomen en zal aan de goedkeuring des Konings worden onderworpen.

De Staten hebben zich vereenigd met de voorstellen van Gedeputeerde Staten: 1°, tot verhooging van subsidie voor de begraving van den weg tusschen Nieuwpoort en het Pinkeveer; 2°, om een gedeelte van den veenpolder Haagzijde tot de gemeente 's Gravenhage over te brengen, en 3°, tot het voortgaan met de wegruiming der prov. sluis te Schoonhoven, niettegenstaande het daartegen ontvangen protest.

De commissie voor de reglementen van den Alblasserwaard en de Vijf-Heerenlanden heeft een voorloopig verslag uitgebragt. De vergadering heeft zich daarmede vereenigd en dien ten gevolge is besloten over de wijzigingen, die de commissie op het oog heeft in die ontwerpen te brengen, de ingelanden te hooren, zoodat de commissie dan in de aanstaande zomervergadering een definitief rapport zal kunnen uitbrengen.

Op voorstel van den heer *Metelerkamp* is besloten om in het tijdelijk reglement voor den Alblasserwaard eene wijziging te brengen, te weten: om art. 32 te doen vervallen, volgens hetwelk dat tijdelijk reglement door het definitieve zou moeten worden vervangen, hetwelk in deze najaarsvergadering zou worden vastgesteld.

Nog is, op voorstel der daartoe bestemde commissie, besloten, uit den post der onvoorziene uitgaven te bestrijden de meerdere kosten, die zullen voortvloeijen uit het onderhoud der waterstaatswerken. In den loop der zitting is een voorstel ingediend, om in het reglement voor den Krimpenerwaard nog de verandering te brengen, dat de zoogenoemde Stormpolder niet in dat waterschap zal worden begrepen.

De vergadering is tot aanstaanden woensdag gescheiden.

ROTTERDAM den 17 november.

H. M. de Koningin is heden middag met de stoomboot *Agrippina* van de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij van hare buitenlandsche reis alhier teruggekeerd; bij de aankomst der stoomboot werd H. M. door eene commissie uit het collegie van Burgemeester en Wethouders en door den heer directeur der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij gecompimenteerd. H. M. heeft terstond de reis naar de residentie vervolgd.

Door de Kamer van koophandel en fabrieken hier ter stede is den 13 dezer aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal het volgend adres gerigt:

De Kamer van koophandel en fabrieken had de eer zich den 19 november 1853 aan uwe Vergadering te adresseren, ten einde de noodzakelijkheid te betoogen van de afschaffing der belasting, welke nog steeds onder den naam van tonnegeld van de zeeschepen wordt geheven.

Met blijdschap vernam zij dat deswege thans door de Regering een wetsontwerp is aangeboden.

De Kamer neemt de vrijheid in het algemeen belang andermaal ten sterkste op de spoedige aanneming daarvan aan te dringen.

Zij zegt in het algemeen belang, omdat alle onze takken van nijverheid ongetwijfeld daarvan voordeel zullen trekken.

Dat tegenwoordig de Nederlandsche havens voor scheepvaart duurder zijn dan eenige met haar wedijveren buitenlandse, is door de Kamer van koophandel fabrieken te Amsterdam bij haar adres van den 2 dezer zoo overtuigend bewezen, dat het overtollig zijn van iets daarbij te voegen; dat deze meerdere kosten te deele aan het noodzakelijk gebruik onzer kanalen maar vooral aan het tonnegeld zijn toe te schrijven blijkt mede uit den door genoemde Kamer overgelegd staat van vergelijking.

Dat deze toestand niet geschikt is om buitenlandse aanvoeren bij voorkeur naar onze markten te lokken behoeft wel geen breed betoog. Het zal echter missen niet geheel overtollig zijn te herinneren, dat de Nederlandsche havens, door de vreemde spoorwegen en halstarrigheid waarmede de Duitsche Rijnoverstroom voortgaat om de hoogst bezwarende Rijnvaarttollen heffen, meer en meer het voordeel harer geographische ligging verliezen. Uit de statistiek over het jaar is blijkt dat onze handel dat jaar geenszins vooruit gegaan is, terwijl die elders heeft toegenomen.

Het is dus noodig ieder beletsel weg te nemen hetwelk den vreemdeling van Nederland zou kunnen verwijderen. Het is vooral noodig voor den transitie handel, waarbij de kosten zoo naauw worden berekend dat een klein verschil genoegzaam is om groote hoeveelheden eenen anderen weg te doen nemen. De Kamer niet ontveinzen, dat deze handel voor de Nederlandsche expediteurs, uit hoofde der groote concurrentie, in luttel voordeel afwerpt, doch hij is onmisbaar ter aanvulling van inkomende en uitgaande schepen en hoornuttig voor de arbeidende volksklasse, die bij de bewerking en het vervoer een middel van bestaan vindt; hij is nu voor den nijveren middelstand, om het vertier dat schepen, die de goederen aan- en afvaren, te w brengen.

Dat de opheffing van het tonnegeld in het belang der reederijen, ligt in den aard der zaak en is bij vorig adres der Kamer ontwikkeld. Zowel de wijziging van heffing als de belasting is voor deze nadeelig, in sommige gevallen zelfs zeer drukkend. Wanneer een schipper, welke gewoonlijk binnenslands vaart, een enkele reis met voordeel op eene naburige haven kunnen doen, moet hij meestal daarvan afzien, om hij dan, behalve het patent, nog het tonnegeld voor een geheel jaar zou moeten betalen; wil hij de reis kort vóór den winter, om in den aanvang des volgende jaars terug te komen, dan moet hij zelfs de lasting twee malen voldoen. Dit is voor de kleine schipperij een groot bezwaar.

Even zoo moet een vreemd schip, hetwelk vóór de winter hier aankomt en eerst na 1 januarij weer kan uitloopen, de belasting over twee jaren betalen. Het valt in het oog, dat dit niet bijdraagt om vreemde goederen van levensmiddelen, in den tijd, dat wij die meest behoeven, bij voorkeur naar Nederland te doen komen, zoodat het tonnegeld niet alleen de verdiensten van de arbeidzame volksklasse vermindert, maar er tevens bijdraagt om de voedingsmiddelen schaarscher en alzoo duurder te maken. Het is alzoo stellig in het belang der volksklasse, dat gezegde belasting zonder vermeerdering uitstel worde opgeheven.

Doch er is nog meer. Naar mate meerdere schepen hunne ladingen binnen het Rijk aanbrengen, naar die zelfde mate is de gelegenheid menigvuldiger en goedkoper om voorwerpen der nationale nijverheid en van den Vaderlandschen landbouw naar elders te verzenden. Het is dus in het belang van deze gewigtige takken van volksbestaan, dat eene belasting worde opgeheven welke menigen bodem van onze havens afschrikt en den steven naar elders doet wenden.

Het is daarom met vertrouwen, dat de Kamer aan Vertegenwoordigers des Nederlandschen Volks verzoekt het genoemde wetsvoorstel geheel op zich zelf en in verband met andere finantiële kwestien te beschouwen en in het algemeen belang zoo spoedig hunne goedkeuring er aan te hechten, dat nog vóór het einde van dit jaar het nuttig effect der wet kan ondervonden worden.

Heden morgen is bij het binnenhalen van het fregatschip *Macassar* in de Leuvehaven alhier eene trotsbroken, waardoor de persoon van H. R. het linkerbeen brak, waarop hij terstond naar het Ziekenhuis aan de Coolingsingel is vervoerd.

Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij bevracht geworden de navolgende vier schepen, als: *Sirius*, kapit. *H. Mulder*, *Melchior Kemper*, kapit. *B. van der Plas*, en *Johanna Maria*, kapit. *A. A. Sissingh*, de laatste van Rotterdam en op Rotterdam terug, *Maria Magdalena*, kapit. *H. Popken*.

Met het schip *Wilhelmina*, kapit. *van der Zwan* is heden morgen onder meerdere passagiers van de voetsluis naar Batavia vertrokken een personeel van Fransche opera-zangers en zangeressen onder directie van den heer *Condé*. Onder dit personeel moeten uitstekende talenten bevinden.

Zr. Ms. fregat DE RUYTER, onder bevel van kapitein ter zee *F. X. R. 't Hooft*, is gisteren morgen ten 8 ure, onder het doen van saluutschoten, van reede van Vlissingen naar Batavia vertrokken. Zr. Exc. de schout-bij-nacht *J. F. D. Bouricius*, benoemd opperbevelhebber der Nederlandsche zeemagt in Oost-Indië.

In de 11. dingsdag te Middelburg gehouden vergadering van aandeelhouders in de Zeeuwse maatschappij van stoomvaart is besloten aan de Regering eene wijziging van de concessie voor te dragen, strekkende tot de dienst van Vlissingen op Antwerpen te doen vervullen door eene van Middelburg op Antwerpen.

De Kamer van koophandel en fabrieken te 's Hertogenbosch heeft aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een adres ingezonden, waarbij zij dit Staatslichaam verzocht, bij de behandeling der wet op de middelen van der wet op de aflossing van schuld, bij de Regering aan te dringen op de algemeene afschaffing der belasting op de rogge, of zoo daartegen zoodanige bezwaren bestaan, dat aan de verwezenlijking van dien wensch kan gedacht worden, alsdan op de afschaffing der lasting op den turf aan te dringen.

Nopens den moord van den jagtopziener *Spanjaard* te Tilburg wordt den 16 dezer uit 's Hertogenbosch nog het volgende gemeld:

Registeren, ochtend kwam alhier de tijding aan dat Spanik, particulier jagtopziener van den graaf van ...

(Per Overland-Mail.)

Aangekomen:

Te BATAVIA 10 september. Lucenta, Bodeker, van Melbourne; 13 dito Schoon Verbond, Veenstra, en Anna en Christina, Joon...

Vertrokken:

Van HONG KONG vóór 25 sept. van der Palm, van Hees qq., naar Manilla; Van BATAVIA 8 sept. Willem Daniel, de Meester, naar Soerabaja; 9 dito Propheta, Guérin, naar Bordeaux; 10 dito...

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Leda, Th. Rawlinson: 60 vaatj. Rozijs, C. W. van Dam en Co.; 6 b. Wol, S. A. le Vins en Co.; 20 kistj. Koopm., F. van der Vijver en Co.; 10 b. Cassia Vera, J. H. Claus en J....

Amsterdam.

TJILATJAP, Koning Willem II, Giesen: 10810 b. Koffij, 2168 k. Thee, 384 k. Indigo, 875 sch. Tin, 50 pic. Sapanhout en 1987 b. Bindrotting, NEM.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SOERABAJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uittomend is ingerigt, het extra snelzailend Nederlandsch gekoperd Barkschip Johanna Maria, kapitein A. A. Siesingh. Adres ten kantoren van Kuypers, van Dam en Smeets en Hudig en Blokhuyzen.

Marktbberigten.

SCHIEDAM den 13 November.

GRANEN. Rogge: 145 & Reval f 383 6/v. Gerst: 130 & Saal f 270 cont.

DORDRECHT den 16 November.

GRANEN, ZADEN enz. Van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaasche Tarwe was onze markt heden beter voorzien dan vorige week; zij vond minder kooplust en was op het laatst der markt tot 20 cents lager moeijelijk op te ruimen.

April 1855. Lijnzaad met onbeduidenden voorraad wederom f 5 hooger verhandeld. Als: 110 & Archangel f 380 en 115 & Idlandsche a f 420 geveild.

Beursberigten.

LONDEN den 13 November. De 3 pct. Geconsolideerde 91 1/2; Rusland 5 pct. 95; dito 4 1/2 pct. 84; Spanje 1 pct. 18 1/2; dito 3 pct. Bullent. 37 1/2; dito Certificaaten 5 1/2; dito Passie 4 1/2; Mexico 3 pct. 21 1/2; Peru 4 pct. 67; Grenada Uitgestelde 5 1/2; Holland 2 1/2 pct. 69 1/2; dito 4 pct. 90; Turksche Leening 6 1/2 pct. verlies.

ANTWERPEN den 16 November. België 3 1/2 pct. 54 1/2; Spanje 1 pct. 17 1/2; dito Binnent. 3 pct. 32 1/2; Metallische 5 pct. 67 g. — Oostenrijksche fondsen waren heden op nieuw lager; Spaansche onveranderd.

Amsterdam den 13 November.

Table with columns: Laagste koers, Hoogste koers, Gebiev. koers. Rows include: NEDERL., Werkelijke Schuld, dito, Amort.-Syndicaat, Aand. Handel-Maatsch., O. I. Leening, Leen. Holl.-Spoorweg, Rijns-Spoorweg, Maatsch. v. Weldadigh, FRANKR., Certificaten, RUSSLAND, Obl. bij Hope & Co., dito 1828/29, Cert. dito 1831/33, dito 1840, dito bij Steglitz, dito Nieuwe 5, dito Adm. te Hamburg 5, dito te Londen 4 1/2, dito van Assiga 5, Inschr. dito 6, POLSKN., Aand. 1835, f. 500, Obligatien, SPANJE, Buitenlandsche, dito, Binnenl. a f 6000, Amortisable Schuld, Bewijzen van Coupons, OOSTERIK., Obl. bij Goh & Co., dito, dito Metall. Oude, dito Nieuwe bet. te Amst., dito 1854, dito Metall., N. Weener Aand., BELGIË, Certificaten, dito bij Rothschild, PORTUG., Nieuwe, PERU, Geld. 1854, VENEZ., Oblig. 100, thans, Uitgest., GRENADA, Oblig., Uitgestelde, MEXICO, Oblig. 100, Onbepaalde, GRIEKENLAND, Oblig. te Londen, 1825, 5 pc., 3. Amerik. Bankact., Nationale Metalliek, 5 pc., 65 1/2 a 67. Louis, 5 pc., 99, Belanung 3 pc. Prolongatie 2 1/2 a 3 pc., Over het algemeen verkeerde de beurs in eene ongunstige stemming, doch inzonderheid voot Oostenrijksche en Mexicaansche fondsen.

Wisselkoersen.

Table with columns: Amsterdam, Dito 3 maanden, Rotterdam, ANSTERDAM den 13 November, Hamburg 2 maanden 35 1/2, idem 3 maanden 35 1/2, idem 2 maanden 11.65, idem 3 maanden 11.72, Londen... 2 maanden 11.62, kort f 11.70, Hamburg, 2 - 35 1/2.

Gandelsberigten.

KOFFIJ. De beurs door de Nederlandsche Handel-Maatschappij alhier gehouden veiling van 3354 balen en 94 vaten Ceylon is afge- loopen als volgt: Monster n.º 1. 310 b. Native, blank iets bont enkel dor, 25.

Londen den 15 November.

KOFFIJ onveranderd. Native Ceylon term op 46/ a 46/6. — SUIKER. Heden zijn in veiling verkocht 10,682 z. Manilla van 29/9 tot 31/, en 870 k. Havanna van 32/6 tot 32/, zijnde volle prijzen; 760 v. Portorico werden van 30/5 tot 30/5 geheel opgehouden. — THEE. De veilingen zijn heden afgehoopen; van 12,000 coll. hebben 5000 coll. nemers gevoeden. — RIJST term. — Van CACAO werden 1000 tierj. 165 b. Trinidad van 32/6 tot 32/6 omgezet. — PEPPER. Heden zijn 110 b. witte van 7 tot 7 1/2 afgedaan. — SALPETER. Heden gevraagd tot volle prijzen. — HOPPE vooruitgaande en sterk gezocht. — TALK kalm, doch ferm op 66/ cont. in loco. St. Petersburg J.C. in loco 66/6 a 67/.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 13 November. HEDEN: B. Scheepers, z., 9 j. — G. van der Torre, man 53 j. — C. van den Berg, wed. T. van Galmari, 60 j.

Bestijdingen.

Nederlands. HELLEVOETSLOUIS 17 november. Gisteren namiddag arriveerde (st.) T. Rawlinson, van Londen; de wind Z. O. — Heden zelden naar Newcastr, Mentor, W. Parrow, n. Newcastle; Louise Marie, S. Bregdan, naar Duinkerken; T. Antoinette, n. St. Briex; Margaretha Gestina, J. W. Stuit, n. Jersey; W. Zeelt, n. Londen; Wilhelmina, J. C. van der Zweep, n. Londen; beide naar Batavia, de laatste gesleept door J. Hoekstra, beiden naar Batavia, de laatste gesleept door J. Hoekstra; Mentor, W. Parrow, n. Newcastle; de Omar, naar Havanna, en Thames, R. Beaumont, naar Uit zee Sea Gull (st.), T. Dawson, v. Hull; de W. N. O. ULE 17 november. Gisteren na posttijd niets gepasseerd; — voor posttijd naar zee Rose, J. Hutton, naar Hartlepool, en Orange (st.), D. Vlsser, naar Duinkerken. Binnengekomen van (st.), F. Farr, v. Hull; Dunkerquots (st.), P. Liebaert, van Bergen, en Fijenoord (st.), H. Rolfe, van Londen; de wind W. N. O.

HELLEVOETSLOUIS 17 november. Heden zelden naar zee Integrity, naar Shields; Mary Ann, J. Holdridge, naar Londen, en Hutton, op avontuur; de wind O. N. O.

WERSHAVEN 17 nov. Heden niets gepasseerd; de wind W. N. O.

16 november. De wind Z. Z. O. Uit zee Lion (st.), Diana (st.) en Diana (st.), alle drie van Londen. — Ver- schoot, T. Mordey, naar Newcastle, en Amsterdam Paquet, naar Oostersboer; — gisteren nog Elisabeth en Maria, O. naar Genua, en Cornelius Dasso Victor, J. Hubert, naar Batavia.

17 november. (PER TELEGRAAF.) Vertrokken van Batavia. P. Huidekoper, en Willem de Eerste, T. J. Niedfeld, naar Batavia.

16 november. De wind Z. Z. O. Voor Antwerpen alhier ter reede gekomen Jan van Galen, P. H. de Boer, laatste van Falmouth; Syea, Strömberg, van Callao; Meylach, Trantij, v. Kérich, en Vijf Gebroeders, Holscher, — Vertrokken Braga, Schuermann, naar Konstantinopel; Schaffino, n. Savona; Twiss, Paul, n. Sevilla, en Victoria van Batavia, Tremcosa, naar Aviles, allen van Antwerpen.

Buitenlandsche Havens. Aangekomen: 16 oktober Argo, Scherpfler, van Monte-Video, om 16 heden. — Te BREVIC 2 nov. Catharina, Schelvs, v. Te BERGEN 3 nov. Fortuna, Olsen, van Rotterdam.

Vertrokken: 15 november Gezina Hendrika, Breeland, naar Hamburg; Paseongada, Coranza, en Wessellina, Tappe, beiden van Rotterdam; Goede Verwachting, Kremer, naar Groningen, en Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

10 november. Het Rostocker schroefstoomschip Friedrich Franz, kapit. T. Voss, v. Dantzig n. Rotterdam, sedert eenige dagen wegens tegenwind en stormweder alhier liggende, heeft heden de reis voortgezet.

Uittrekels uit de Lloydlijst van 15 november: RIVIER aangekomen 15 nov. Jacob Roggeveen, van Marken, naar Londen. Te LIVERPOOL 14 nov. Concordia, van Zanten, naar Rotterdam; 15 dito Hermanus Franciscus, Driest, van Rotterdam, naar Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

10 november. Het Rostocker schroefstoomschip Friedrich Franz, kapit. T. Voss, v. Dantzig n. Rotterdam, sedert eenige dagen wegens tegenwind en stormweder alhier liggende, heeft heden de reis voortgezet.

Uittrekels uit de Lloydlijst van 15 november: RIVIER aangekomen 15 nov. Jacob Roggeveen, van Marken, naar Londen. Te LIVERPOOL 14 nov. Concordia, van Zanten, naar Rotterdam; 15 dito Hermanus Franciscus, Driest, van Rotterdam, naar Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

10 november. Het Rostocker schroefstoomschip Friedrich Franz, kapit. T. Voss, v. Dantzig n. Rotterdam, sedert eenige dagen wegens tegenwind en stormweder alhier liggende, heeft heden de reis voortgezet.

Uittrekels uit de Lloydlijst van 15 november: RIVIER aangekomen 15 nov. Jacob Roggeveen, van Marken, naar Londen. Te LIVERPOOL 14 nov. Concordia, van Zanten, naar Rotterdam; 15 dito Hermanus Franciscus, Driest, van Rotterdam, naar Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

10 november. Het Rostocker schroefstoomschip Friedrich Franz, kapit. T. Voss, v. Dantzig n. Rotterdam, sedert eenige dagen wegens tegenwind en stormweder alhier liggende, heeft heden de reis voortgezet.

Uittrekels uit de Lloydlijst van 15 november: RIVIER aangekomen 15 nov. Jacob Roggeveen, van Marken, naar Londen. Te LIVERPOOL 14 nov. Concordia, van Zanten, naar Rotterdam; 15 dito Hermanus Franciscus, Driest, van Rotterdam, naar Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

10 november. Het Rostocker schroefstoomschip Friedrich Franz, kapit. T. Voss, v. Dantzig n. Rotterdam, sedert eenige dagen wegens tegenwind en stormweder alhier liggende, heeft heden de reis voortgezet.

Uittrekels uit de Lloydlijst van 15 november: RIVIER aangekomen 15 nov. Jacob Roggeveen, van Marken, naar Londen. Te LIVERPOOL 14 nov. Concordia, van Zanten, naar Rotterdam; 15 dito Hermanus Franciscus, Driest, van Rotterdam, naar Schiedam. — Van HALS 9 nov. J. A. Dam n. van FREDRIKSHAVN 10 nov. Cashline, Förster, naar Londen, Nielsen, en Lykkens Prøve, Zachariasen, alle drie naar Holland.

